

(המשך מעמוד 14)

בית־הדין הסודי שהוציא את פסק־הדין הסודי — כך גם טקס גישואיהם של חנוך ומרים לנגר, האח והאחות המפורסמים, תוכנן להיערך כמיצע צבאי כחוס. רק תוכנו. למחרת — פורסמו אודותיו פרטים מלאים בידיעות אחרונות, בלוויית תצלומים בלעדיים.

היה זה נצחוננו המזהיר של כתב העיתון אריה אברני, שניצח בשתי החזיתות של המלחמה החשאית: גם בזו נגד גורן, גם בזו נגד שאר העיתונים.

הטעיה דיניית. הסודיות החמורה נועדה להגן על טקס הגישואין מפיצוץ על־ידי קנאיה־הרב, כדי לבלבל את העיתונאים. נקט שלמה גורן בשיתט הטעיה אופיינית לשר הבטחון משה דיין: בשעה המיועדת לתחילת הטקס שנערך במקום אחר — הוא זימן לדירתו התל־אביבית קבוצה גדולה של עיתונאים וצלמים. המטרה: להשמיע הודעה דראמטית על פסק־הדין, שסלל את הדרך לחופה. אך כאשר סקר הרב את העיתונאים הנוכחים, גילה, למרבה דאגתו, כי כתב ידיעות אחרונות נעדר.

הוא הורה לאחד מעוזריו לאתר את אבי נרי בכל מחיר, להזמין למקום. לרב היתה סיבה טובה לדאגה: הכתב הבכיר של הצהרון החל מטפל בפרשת המזורים רק עשרה ימים קודם לכן, אולם בפרק זמן זה פירסם שורה של סקופים שזכו לכותרות ראשיות. ביניהם: תוכן מכתבו הסודי של הרב הראשי הספרדי עובדיה יוסף לרב גורן — ציטוט מדוייק של המיסמכים החסויים, המהווים את הריאות החדשות שאסף גורן לצורך הטיור — ראיון בלעדי עם אברהם בוריר קובסקי, בעלה הראשון של אם המזמר רים — תוכנו של פסק־דין סודי בפרשה דומה, שהוציא אב בית־הדין של גטוריי קרא — ועוד.

מתחת לחגורה. העתונאים הוותיקים, שליוו את הפרשה מזה שנתיים — מאז פנו האח והאחות אל שר הבטחון בבקשה שיתערב עבורם — לא חדלו להאשים את

קליגולה, הלא הוא גאיוס קיסר — כך מספרת האגדה הרומית — מינה את סיסו החביב לקונסול ברומא. ראש ממשלת־ישראל, גולדה מאיר, היתה נועות הרבה יותר ממנו. היא מינתה את שמחה דיניץ, מנכ"ל משרדה, כשגריר בווישניג'טון.

אלו היה צריך לבחור את האיש הרבתי מתאים ביותר לתפקיד השגריר הישראלי בווישניגטון, קשה היה למצוא מר עמד טוב יותר שממחה דיניץ. להעניק את המשרה הבכירה ביותר בשירות הדיפלומטי הישראלי — שהשיבותה מצדיקה לדעת רבים הענקת מעמד של שר בממ-

גולדה, או שרת־החוזן מינתה אותו כמנהל לשכתה ומזכירה המדיני, תואר שפירושו המעשי אינו אלא מלאכה של בללרות ויחס־ציבור.

ב־1966 הסתבך דיניץ בפרשה שהגיעה עד לאוניה של גולדה. גולדה הרחיקה אותו או מעליה, שלחה אותו בתור ציר ברומא, כפוף לשגריר אהוד אבריאלי. אחרי מלחמת ששת הימים שימש דיניץ כציר לענייני הסברה בשגרירות ישראל בי ווישניגטון. כאשר מונתה גולדה כראש הממשלה ב־1969, היא ביקשה מדיניץ לחזור ולנהל את לשכתה.

דיניץ, שחשב אז כי גולדה תכהן בתפ-

הסוס של קליגולה

קיד זמן קצר בלבד, לא היה להוט להי ענות להצעה. הוא סבר כי הוצאתו ממש־רדי־החוזן תפגע בסיכויי קידומו. שלחצה עליו גולדה, הוא הוציא ממנה הבטחה כי כאשר ייפרד ממנה ייחזר למשרד־החוזן בתפקיד השגריר בווישניגטון.

גולדה התרישה עד לרגע האחרון. היא לא תבעה מאבן למנות את דיניץ. היא רק פסלה בזה אחר זה את כל המועמדים שהציע הוא לתפקיד. כאשר העלתה לבסוף את ההצעה למנות את דיניץ, איים אבן כי יתפטר מתפקיד שר־החוזן אם תכפה עליו את דיניץ.

אין זה רק משום שכמו רבים בממשלה סבור אבן שדיניץ חסר כישורים לתפקיד כה בכיר. דיניץ התפרסם כאשר קל־דעת ומעלליו בתחומים מסויימים אינם מוציאים לו מוניטין רבים כמי שצריך לייצג את מדינת ישראל בכירה האמריקאית.

היה מגוי עם אבא אבן להלחם בגולדה עד הסוף בתחום זה, גם אחרי ששר־המש־פטים יעקב שמשון שפירא — הנוטר איבה לאבן משום שלא התייצב לצידו בפרשת נתיבי נפט — איים עליו בגלוי בעונש אם לא יוותר.

שלה בדרגה שווה לשר־החוזן — לפקיד אפרו: יטימן טיפוסים שאיש אינו מתיחס אליו בזכות עצמו אלא רק בזכות אשת חסותו גולדה מאיר, זה הרבה יותר מאשר מעשה שרירותי. זו עלולה להיות הב־זה חמורה במירקם הקשרים המסובכים בין ישראל לארצות־הברית המבוססים במידה רבה על קשרים אישיים — דווקא בשנות הכרעה החשובות ביותר.

כאשר הועלתה לראשונה ההצעה למנות את דיניץ כשגריר במקומו של רבינו, התייחסו לכך רבים כאל בדיחה גרועה. איש לא האמין שגולדה תטיל את כל כובד משקלה על כך המאזינים למען מינויו, לא משום שהיא סבורה שאין מועמד אחר ל־תפקיד. אלא מפני שהיא הבטיחה לו כי שעתו את המישרה. כאילו היתה שגרירות ישראל בווישניגטון אחתה או כיבוד המורה ענק לשרת זה או אחר עבור שירותיו. שמחה דיניץ, 43 נשוי ואב לבן ושתי בנות, החל את הקאריירה הדיפלומטית שלו לפני 18 שנים כשוער בשגרירות ישראל בווישניגטון, בעת שהיה סטודנט באוניברסיטת ג'ורג'טאון. כשסיים את לימודיו התקבל כפקיד במשרד־החוזן. כוכבו החל לרווח בשנת 1963, כאשר

שטיפת המוח מתחילה

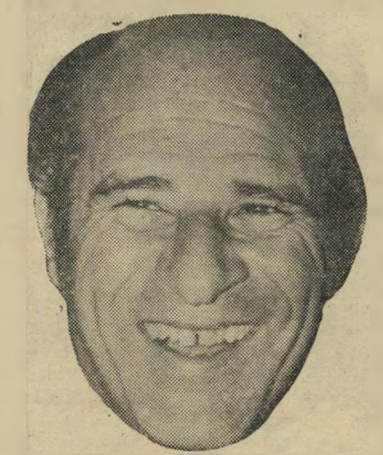
ידוע כאיש דיין מובהק, בעל ידיעות לאור מניית וביקורתיות כלפי חלקים אחרים של הממשל בישראל. הד"ר רובינשטיין נודע בזכות מאמריו בהארץ. כליבראל המבקר בהרפיות רבים מצעדי הממשלה. עמוס אטינגר, למרות שאינו דמות פוליטית, הוכיח כבר כיצד הוא מסוגל להפוך ב־תוכנית אחת איש אופוזיציה לאליל ה־המונים (היים שכאלה על עזר וייצמן).

הופעתם של שלושה אישים כאלה ב־תוכניות טלוויזיה קבועות בשנת בחירות עלולה להוות סכנה חמורה למימשל ולמ־לגת השלטון.

משום כך הוחלט במקום שהוחלט לנטרל את הטלוויזיה לשנת הבחירות מאלמנטים העלולים להכשיל את התוכנית להפוך את הטלוויזיה בשנה הקרובה למכשיר שטיפת־המוח מספר אחד לציבור הבוחרים בישראל. צריך לזכור כי השנה הקרובה אינה רק שנת בחירות אלא גם שנת ה־25 למדינת ישראל. בתירוף זה מתכננים בטלוויזיה סדרה של תוכניות שכל כוונתם לפארה, לרומם ולשבח את ממשלת ישראל, שריה, ואת כל מנהיגי ועסקני מפלגת העבודה. במקום התוכנית השעה השלישית, למשל, שהיתה אמורה לרדת מלות התוכניות ב־חודש פברואר הקרוב, מתכננת הטלוויזיה להעלות סדרה של תוכניות על הישגיה של מדינת ישראל ב־25 שנות קיומה. ל־מעשה זה יהיו תוכניות אלה אלא תעמולת בחירות גלויה של השלטון. לצורך זה אף נמצאו בתקציב המדינה מיליון ל"י כתקציב מיוחד.

ברור שאין שום הוכחה שיגאל אלון או פנחס ספיר הם נשנתו את ההוראה לנטרל את הטלוויזיה מאלמנטים מסוכנים ולהכניעה לעידה כמכשיר לשטיפת־מוח. יותר נכון להניח שדרגי בניינים, המקורבים לאלון ו־לספיר, הם שהגו רעיון גאוני זה. העניקו את השראתם לצוות המנהלים הכושל ו־המסכן של הטלוויזיה. התירוף של הצורך ברוטציה אינו משכי נע, ביחוד לא כשהוא תופס רק לגבי המצ־ליחים והמוכשרים. הגמגמה המסתמנת ב־טלוויזיה, שאיבדה כבר מזמן את עצמאותה ואת ריבונותה, היא מגמה טוטאליטארית מסוכנת ביותר, שצריך לחסל אותה בעודה באיבה.

נית בומראנג ועמוס אטינגר, מפיק ומנחה התוכנית החדשה חיים שכאלה. אפשר היה לחפש הגיון מסויים ב־החלטתם של שלושת הסרי הכשרון לסלק מהטלוויזיה מנחים שהתעלו מעל הרמה הממוצעת ושעצם הופעתם העידה על אפסות התוכנית האחרות. הקנאה האישית בין אנשי הטלוויזיה הישראלית היא רק אחד המרכיבים של מהדלי וכש־לונות התחנה. טבעי שעובדי התחנה יקב־

מנחה בן־פורת לסלק את המוכשרים

או בתהילה לה זוכים המנחים הבאים מ־בן־פורת סבר שזו דרך מבורה מאוד להודיע לו על סיום תפקידו בטלוויזיה. לא שהוא התנגד לעקרון או סבר שהוא בעלה־הבית על תוכנית השעה השלישית. מזור היה לו לשמוע שההחלטה על רייטאציה תתחיל דווקא בו ושאת ההודעה על כך יקבל מעובד וטר של הטלוויזיה. הוא כתב מכתב התפטרות למנכ"ל רשות השידור, ולטר איתן, הודיע שאינו ממתין עד פברואר ומתפטר מיד מתפקידו. היתה זו תגובה מוצדקת לכל הידיעות שכן בן־פורת הוא אחת הדמויות הטלוויזיוניות המובהקות המעטות בהם יכולה ה־טלוויזיה להתגאות. אפשר למתוח ביקורת על תוכנית זו או אחרת מתוכניותיו, אבל אי אפשר לתעלם מהעובדה שהוא מנחה אינטליגנטי, מקצועי, בעל הופעה נעימה בדיקו התכונות החסרות לאנשי הטלוויזיה. במכתב אישי שכתב ולטר איתן לבן־פורת הסתבר שהוועד המנהל כלל לא חר־ליט על הפסקת עבודתו. כאשר נפגש שייקה השבת עם ישיעהו תדמור, הממונה על הטלוויזיה בפתח התעלומה: היו אלה תדמור עצמו. מוסינזון ויצחק ("צחי") שמ־עוני, שהגו את הרעיון הגאוני כיצד לטהר את הטלוויזיה הישראלית הפרימיטיבית, המשעממת והעלובה ממעט התוכ־ניות החיוניות שעוד נותרו בה: על־ידי סילוקם של שני מגישי התוכניות העצ־מאיים, שאינם עובדי הטלוויזיה ושל עובד אחד של רשות השידור.

מלבד שייקה בן־פורת הוגף הכורת גם על הד"ר אמנון רובינשטיין, מגיש תוכ־

היועץ והמזכיר בלבוש את הצפרדע

מי ששיכנע לבסוף את אבן להסיר את התנגדותו היה שרה־אוצר פנחס ספיר, שגם הוא אינו גמנה עם מעריצי דיניץ. אבל ספיר רוצה שקט ולא להרגיז את הווקנה. הוא שיכנע את אבן שלא כדאי לפרוש מהממשלה על רקע זה, מה עוד שאין עוקץ בלי דבש: מינויו של דיניץ כשגריר הוא לוחכה סופית שאומנם מת־כוונת גולדה לפרוש מכהונתה.

מבחינתו של דיניץ ספק אם העסק מש־תלם ביותר: הוא הצליח לקומם נגדו את מרבית שרי הממשלה. שנאלצו לבלוע את כצפרדע של גולדה. ברזע בו תפרוש גולדה ותתרחק מן השלטון, מעטים סיכוייו ל־המשיך ולצוץ על פני המים בזכות עצמו.

כרן כי הוא מדליף לאבנרי את כל הסקופים הללו. להגנתו, טען הרב כי העי־תונאי הזרני מנחית לו "מכות מתחת ל־חגורה", וכי הוא כמעט שאינו מקיים מגע עימו. המסקנה שהתבקשה: מקור סו־די אחר מדליף לאבנרי.

בסופו של דבר הצליחו כתבי הארץ ו־מערב לקבל מגורן הבטחה, לפיה יהיו נוכחים בטקס הגישואין החשאי, אלא שה־עניינים התגלגלו בצורה כזו, שלרב גורן לא היתה אפשרות לקבוע את הטקס אלא ליום הראשון, שהיה גם יום הזכרון ל־אביו המנוח. הרב אברהם גורן, ביום כזה, לא היה באפשרותו להשיא בעצמו את האח והאחות עם בני־זוגם. בלי־תביריה, החליט גורן, אוהב הפירסומת שמוטב ל־פחות שהעיתונאים ישמעו פרטים על הח־תונה מפיו. הוא הזמינם לביתו.

היה זה או שגורן גילה כי כתב ידיעות נעדר. באותו בוקר — שעות ספורות לאחר שתשעת הדיינים המסורתיים תחמו על פסק־הדין המסתר את האח והאחות — פירסם ידיעות כותרת שרמוזה במזויפל על העומד להתרחש: "הרב גורן: לא אלק להכתרה כל עוד לא תהיה חופה". עתה, חשש גורן שהכתב הריח משהו מ־העומד להתרחש.

פריצה להתחנה. ואכן, לכתב נודע כי בעוד הכתבים האחרים מתאספים ב־בית גורן, עומד הרב הראשי לצה"ל, מרדכי פירון, להשיא את האח והאחות, בהשתתפות שר הבטחון וקהל מצומצם. אבנרי נטל עימו את צלם העתון, יוסי רוט, והשניים דהרו לאולם שלמה ברחוב טרומפלדור. לשווא ניסו שומרי ראשו של דיין, שניצבו בכניסה, למנוע מהם את הכניסה. פרט לכמה דקות, זכו השניים להשתתף בטקס מבלי שהזמנו. הנציחו את האירוע ההיסטורי למחרת בהרחבה רבה במלל ובתמונות. העיתונים האחרים, ש־כתביהם בילו את הזמן אצל גורן, נאלצו להסתפק בדיווח על החתונה שנמסר להם מפני הרב ובשתי תמונות רשמיות אח־דוח, שנמסרו ע"י צלם הרשמי שהוזמן ע"י משרד הבטחון, ודאג כמובן, להנצחת דיקונו של דיין הניצב ליד שני הזוגות המאושרים.

לא היה זה הסקופ האחרון של אבנרי בפרשת המזורים. כאשר כינס הרב גורן בשנית השבוע שעבר מסיבת עיתונאים בניה, כדי לפרסם את פרטי חוות־דעתו ההלכתית — נעדר ממנה אבנרי שוב. הסיבה: באותו יום, כבר התפרסמה חוות־הדעת בעיתונו.